

Сақтандырудың үлгі шарттары

Осы үлгі шарттарымен (бұдан әрі – Шарттар) «Сентрас Иншуранс «Сақтандыру Компаниясы» Акционерлік қоғамы (бұдан әрі – Сақтандырушы) Сақтанушыға Сақтанушыны Сақтандырушы әзірлеген бір жақты тәртіппен (қосылу шарты) Шарттарға қосу және Сақтандырушының Сақтанушыға сақтандыру полисін электрондық нысанда (бұдан әрі-Сақтандыру полисі) ресімдеуі арқылы сақтандыру шартын жасасуды ұсынады.

Сақтанушы сақтандыру сыйақысын төлеуге міндеттенеді, ал Сақтандырушы сақтандыру жағдайы басталған кезде Пайда алушыға сақтандыру сомасы (Сақтандырушының жауапкершілік лимиті) шегінде сақтандыру шартында белгіленген тәртіппен және мерзімде сақтандыру төлемін жүзеге асыруға міндеттенеді. Шарттар «Сентрас Иншуранс «Сақтандыру Компаниясы» АҚ-ның автомобиль көлігін ерікті сақтандыру ережелері негізінде әзірленді.

1 БӨЛІМ. САҚТАНДЫРУ ОБЪЕКТІСІ

1.1. Сақтандыру объектісі жеңіл автомобиль көлік құралын иеленуге, пайдалануға, оған билік етуге байланысты, сондай-ақ сақтандыру жағдайларының салдарынан оның жоғалуы (опат болу) немесе зақымдану қаупіне байланысты Сақтандырылушының Қазақстан Республикасының заңнамасына қайшы келмейтін мүліктік мүдделері болып табылады.

1.2. Осы Шарттар шеңберінде сақтандыруға жеке меншік құқығында немесе өзге де заңды негіздер бойынша Сақтанушыға (Сақтандырылушыға) тиесілі санаттағы жеңіл автомобиль көлік құралдары (бұдан әрі – КҚ) қабылданады.

2 БӨЛІМ. САҚТАНДЫРУ ЖАҒДАЙЫ

2.1. Екі және одан да көп көлік құралының (бұдан әрі – КҚ) қатысуымен жол – көлік оқиғасы (бұдан әрі-ЖКО) нәтижесінде сақтандырылған жеңіл автомобиль КҚ жоғалуы (жойылуы) немесе зақымдануы.

3 БӨЛІМ. САҚТАНДЫРУ ЖАҒДАЙЛАРЫНАН ШЫҒАРУ

3.1. Осы шарттарға сәйкес сақтандыру жағдайларынан шығару «Сентрас Иншуранс «Сақтандыру Компаниясы» АҚ автомобиль көлігін ерікті сақтандыру ережелеріне сәйкес белгіленеді.

Айрықша ерекшеліктер

3.2. Осы Шарттарға сәйкес сақтандыру қолданылмайды:

- a. жеке тұлғалар - жеке кәсіпкерлер және шаруа қожалықтары;
  - b. негізгі қызмет түрі жолаушыларды тасымалдауды жүзеге асыру болып табылатын жеке тұлғалар (авто-таксо-парктер, лицензияланған тасымалдар және т. б.);
  - c. техникалық байқаудан белгіленген мерзімде өтпеген КҚ;
  - d. іанақ немесе қозғалтқыш нөмірі жоқ не олар тіркеу құжаттарына сәйкес келмейтін КҚ;
  - e. Қазақстан Республикасына кіру кезінде кедендік ресімдеу рәсімінен өтпеген КҚ;
  - f. транзиттік нөмірлері бар және Қазақстан Республикасының аумағына уақытша кіретін КҚ;
  - g. апаттық немесе ақаулы күйдегі, сондай-ақ шанақ пен лак-бояу жабынының едәуір коррозиялық немесе механикалық зақымданулары бар КҚ (Қарау актісіне сәйкес, КҚ Сақтандырушының уәкілетті өкілі); «Елеулі коррозия» деп металдың түсуі немесе дәнекерленген қосылыстардың коррозиясы бар толассыз коррозиясы түсіндіріледі.
  - «Едәуір механикалық зақымданулар» деп КҚ пайдалануға жарамсыз болатын механикалық зақымданулары түсіндіріледі.
  - h. КҚ тіркеу туралы куәлікте көрсетілген А, С, D және E санатындағы КҚ;
  - i. КО-дағы антикварлық және бірегей заттар, бағалы металдардан, жартылай бағалы және ұсақ-түйек тастардан жасалған бұйымдар, коллекциялар, қолжазбалар, картиналар, діни табыну заттары, ақша белгілері, бағалы қағаздар, құжаттар, фотосуреттер, атыс қаруы мен жарылғыш заттар, сондай-ақ сақтандырылған адам мен оның отбасы мүшелеріне жатпайтын не сатуға арналған немесе кәсіпкерлік қызметпен байланысты заттар;
  - j. сақтанушының немесе жүргізушінің жеке заттары және автомобиль көлігіндегі жолаушылардың багажы;
  - k. КО-да тасымалданатын Сақтанушының кәсіби немесе коммерциялық қызметіне байланысты тауарлар немесе заттар;
  - l. КҚ-ның қосымша жабдығы, сондай-ақ стандартты зауыттық жиынтыққа кірмейтін КҚ-ның кез келген керек-жарақтары мен аксессуарлары;
  - m. Өткізу мақсатында бітімгершілік миссияларында, кез келген жарыстарда немесе сынауларда немесе сынама жүрістерде пайдаланылатын КҚ.
- 3.3. Келесі оқиғалар нәтижесі сақтандыру жағдайы болып табылмайды:
- 1) Сақтанушының нормативтік құжаттарда белгіленген КҚ-ын күтіп-ұстауға, жөндеуге және техникалық пайдалануға қойылатын талаптарды бұзуы;
  - 2) осы КҚ үшін рұқсат етілген нормадан тыс жолаушылар мен жүктерді тасымалдау;
  - 3) сақтандыру жағдайына себеп болған Сақтанушының (сақтандырылушының) техникалық ақауы бар КҚ, сондай-ақ белгіленген тәртіппен техникалық тексеруден өтпеген КҚ пайдалануы, сондай-ақ өрт қауіпсіздігі ережелерін, өрт қауіпті және жарылыс қауіпті заттар мен құралдарды тасымалдау және сақтау ережелерін, жүктерді тасымалдау кезіндегі қауіпсіздік талаптарын бұзуы;
  - 4) көлік құралын жүргізуге құқығы жоқ адамның ЖКО орын алған сәтте көлік құралын басқаруы;

- 5) КҚ айдап әкету (ұрлау);
- 6) сақтандырылған КҚ-ның сақтандырылған КҚ-ны тасымалдауға және/немесе сүйретуге қатысатын басқа көлік құралымен өзара іс-қимылы (соның ішінде темір арқанның үзілуі немесе қатты ілініс нәтижесінде);
- 7) сақтандырылған КҚ-ын жүргізуге оқыту мақсатында немесе жаттығу жарыстарына, экстремалды жүргізуге байланысты іс-шараларға қатысу үшін, сондай-ақ кез келген спорттық жарыстарға қатысу үшін пайдалану.

3.4. Сақтандырушы сақтанушыға өтемейді:

- 1) дыбыстық немесе дыбыстан жоғары жылдамдықта қозғалатын әуе кемелерінен соққы толқынының КҚ-ға әсері нәтижесінде келтірілген залал;
- 2) Шарт жасасу кезінде зақымдануы болған КҚ бөлшектері үшін залал;
- 3) сақтандырылған КҚ жақсарту және жаңғырту бойынша шығындар;
- 4) ЖКО байланысты емес жеңіл алынатын бөлшектер мен керек-жарақтарды (айналар, антенналар, шыны тазартқыштар, доңғалақ қалпақтары, нөмірлік белгілер, молдингтер, эмблемалар және т. б.) зақымдау немесе жоғалту;
- 5) электр және өзге де жабдықтардың, оның ішінде электр сымдарының немесе дербес орнатылған қосымша жабдықтардың тұйықталуынан КҚ ақаулығы нәтижесінде пайда болған өрт кезіндегі шығындар.

4 БӨЛІМ. ТАРАПТАРДЫҢ ҚҰҚЫҚТАРЫ МЕН МІНДЕТТЕРІ

4.1. Сақтанушының құқықтары:

- 1) Сақтандырушыдан оның төлем қабілеттілігі мен қаржылық тұрақтылығы туралы ақпаратты талап ету;
- 2) сақтандыру талаптарымен танысу;
- 3) Шарт жоғалған жағдайда оның телнұсқасын алу;
- 4) Сақтандырушының сақтандыру төлемін жүзеге асырудан бас тарту немесе оның мөлшерін азайту туралы шешіміне Қазақстан Республикасының заңдарында белгіленген тәртіппен қарсы болу;
- 5) осы Шартта қарастырылған тәртіппен сақтандыру төлемін алу;
- 6) Сақтандырушыдан сақтандыру жағдайымен келтірілген шығындарды болдырмау немесе азайту мақсатында келтірілген шығындардың өтемін алу;
- 7) Сақтандырушы жүргізген немесе оның тапсырмасы бойынша жүргізілген келтірілген залал мен сақтандыру төлемі мөлшерінің есебімен танысу;
- 8) тәуелсіз сараптама жүргізу;
- 9) Сақтандырушының сақтандыру төлемін жүргізуден бас тартуына сотқа шағымдану;
- 10) сақтандыру құпиясы;
- 11) Шартты мерзімінен бұрын тоқтату;
- 12) Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделген өзге де іс-әрекеттер жасау.

4.2. Сақтанушы міндеттері:

- 1) сақтандыру шарттарын орындау (Сақтандырылушының сақтандыру шарттарын бұзуы Сақтанушы өзі сақтандыру шарттарын бұзу ретінде бағаланады);
- 2) Сақтандырылушыны сақтандыру шартының талаптарымен таныстыру;
- 3) Сақтандырушыға сақтандыру тәуекелінің жағдайы туралы ақпарат беру;
- 4) Сақтандырушының талабы бойынша сақтандыру шартын жасасу кезінде КҚ міндетті техникалық байқаудан өткені туралы куәлікті көрсету;
- 5) сақтандырылатын КҚ-на қатысты басқа сақтандыру ұйымдарымен жасалған және жасалатын барлық сақтандыру шарттары туралы Сақтандырушыға жазбаша хабарлау;
- 6) Сақтандырушыны сақтандыру жағдайының белгілері бар және (немесе) оның салдары сақтандыру жағдайының басталуы мүмкін сақтандыру оқиғасының басталғаны туралы сақтандыру жағдайының орнын, уақытын және барлық мән-жайларын көрсете отырып, дереу хабардар ету және ұсынылған ақпаратты үш жұмыс күнінен кешіктірмей жазбаша растау. Егер Сақтанушының дәлелді себептермен аталған әрекеттерді орындау мүмкіндігі болмаса, ол мұны құжатпен растауға тиіс;
- 7) сақтандыру жағдайының басталу фактісін және оған келтірілген залалдың мөлшерін дәлелдеу;
- 8) сақтандыру жағдайынан болған залалдарды болдырмау немесе азайту жөніндегі барлық мүмкін болатын және мақсатқа сай шараларды қолдану;
- 9) уәкілетті органдарға сақтандыру жағдайының орын алғаны туралы хабарлау;
- 10) Сақтандырушының уәкілетті өкіліне зақымданған КҚ-ны қарап-тексеруге және тексеруге, залалдың мөлшерін, сақтандыру жағдайының орын алу себептері мен жағдайларын анықтауға жәрдемдесу;
- 11) Сақтандырушыға сақтандыру оқиғасын (жағдайын) тексеруде қажетті көмек көрсету;
- 12) Сақтандырушыға сақтандыру жағдайына қатысы бар және сақтандыру жағдайының себептері мен мән-жайларын, салдарын, келтірілген зиянның мөлшерін анықтау үшін қажетті барлық ақпарат пен құжаттарды беру;
- 13) сақтандыру жағдайымен келтірілген залалдардың қандай да бір өтемін (өтемақысын) алғаны туралы Сақтандырушыға дереу (кез келген жағдайда, алған күннен бастап үш жұмыс күні ішінде) жазбаша хабарлау;
- 14) сақтандыру шарты жоғалған кезде телнұсқаны алу үшін Сақтандырушыға жазбаша өтініш жасау;
- 15) сақтандыру жағдайының орын алынуына жауапты адамның суброгация тәртібімен талап ету құқығының Сақтандырушыға өтуін қамтамасыз ету;
- 16) сақтандыру шартының мерзімі сақтандыру шартында белгіленген мерзімнен бұрын бұзылған жағдайда Сақтандырушыға сақтандыру шартының қолданылу кезеңі үшін сақтандыру сыйақысының бір бөлігін төлеу;
- 17) Қазақстан Республикасының заңнамасында, Сақтандыру шарттары мен ережелерінде көзделген өзге де міндеттерді орындау.

4.3. Сақтандырушы құқықтары:

- 1) Сақтанушы (Сақтандырылушы) берген ақпарат пен құжаттарды тексеруге, сондай-ақ Сақтанушының (Сақтандырылушының) сақтандыру шартының талаптары мен шарттарын орындауын тексеру. Кез келген орынды уақытта тәуекелдің туындауына ықпал ететін жағдайлардың болуын тексеру;
  - 2) сақтандыру тәуекелінің жағдайы туралы ақпарат алу;
  - 3) сақтандыру тәуекелінің ұлғаюына (сақтандыру жағдайының басталу ықтималдығы немесе ол басталған кезде ықтимал залалдың мөлшері) әкеп соғуы мүмкін мән-жайлар өзгерген жағдайда сақтандыру шартының талаптарын өзгертуді талап ету;
  - 4) Сақтанушыдан (Сақтандырылушыдан) сақтандыру жағдайының басталу фактісін, оның туындау мән-жайларын анықтау үшін қажетті ақпарат пен құжаттарды талап ету;
  - 5) зақымдалған КҚ-ын тексеруге қатысу;
  - 6) зақымданған КҚ қалпына келтіру жөндеу құнының сараптамасын, есебін (калькуляциясын) жүргізу;
  - 7) сақтандыру жағдайының белгілері бар оқиғаның себептері мен мән-жайларын дербес анықтауға, оның ішінде қажет болған жағдайларда құзыретті органдарға сұрау салу жіберу;
  - 8) сақтандыру жағдайларын тексеруге қатысу;
  - 9) егер Сақтанушы (Сақтандырылушы, Пайда алушы) сақтандыру жағдайының басталғанын, келтірілген шығындардың мөлшерін растайтын құжаттарды ұсынбаса, сондай-ақ Қазақстан Республикасының заңнамасында, Сақтандыру ережесінде және осы Шарттарда көзделген негіздер бойынша сақтандыру төлемінен бас тарту;
  - 10) сақтандыру жағдайының басталуына кінәлі адамға кері талап қою;
  - 11) Сақтанушының атынан және тапсырмасы бойынша сот органдарында істерді жүргізу;
  - 12) егер сақтандыру шартын жасау кезінде сақтандыру объектісінің (сақтандыру тәуекелінің) жай-күйі туралы ақпарат жасырылғаны немесе бұрмаланғаны анықталса, сақтандыру шартының қолданылуын мерзімінен бұрын тоқтату;
  - 13) сақтандыру шартын мерзімінен бұрын бұзу:
Сақтанушы сақтандыру сыйақысын сақтандыру шартында белгіленген мерзімде төлемеген жағдайда;
Сақтанушы (Сақтандырылушы) сақтандыру шарты бойынша өз міндеттерін орындамаған немесе тиісінше орындамаған кезде;
  - 14) Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделген өзге де іс-әрекеттер жасау.
- 1) Сақтандырушы міндеттері:
    - i. Сақтанушыны сақтандыру шарттарымен таныстыру;
    - i. Сақтанушы (Сақтандырылушы, Пайда алушы) осы шарттарда көзделген құжаттарды ұсынбаған жағдайда, дереу, бірақ үш жұмыс күнінен кешіктірмей, жетіспейтін құжаттар туралы оны жазбаша хабардар ету;
    - i. сақтандыру шартында белгіленген тәртіппен және мерзімде сақтандыру төлемін жүзеге асыру;
    - i. Сақтанушы сақтандыру шартын жоғалтқан жағдайда-оның телнұсқасын ресімдеу;
    - i. Сақтанушыға сақтандыру жағдайы кезінде шығындарды болдырмау немесе азайту мақсатында келтірілген шығындарды өтеу;
    - i. «Қылмыстық жолмен алынған кірістерді заңдастыруға (жылыстатуға) және терроризмді қаржыландыруға қарсы іс-қимыл туралы» Қазақстан Республикасының Заңында көзделген жағдайларда Сақтанушы сақтандыру шартын мерзімінен бұрын тоқтатқан кезде сақтандыру төлемін жүзеге асыру жөніндегі, сақтандыру сыйақысын қайтару жөніндегі операцияларды жүргізбеу және (немесе) тоқтата тұру;
    - v. сақтандыру құпиясын қамтамасыз ету;
    - v. Қазақстан Республикасының заңнамасында, Сақтандыру ережелерінде және осы Шарттарда көзделген өзге де міндеттерді орындау.
- 4.4. Сақтандырушының, Сақтанушының (Сақтандырылушының) заңдарда және осы Шарттарда белгіленген өзге де құқықтары мен міндеттері болады.

5 БӨЛІМ. САҚТАНДЫРУ ТӘУЕКЕЛІН ҰЛҒАЙТУДЫҢ САЛДАРЫ

5.1. Сақтандыру шартының қолданылуы кезеңінде Сақтанушы (сақтандырылушы) сақтандыру шартын жасау кезінде сақтандырушыға хабарланған мән-жайларда өзіне белгілі болған елеулі өзгерістер туралы, егер бұл өзгерістер сақтандыру тәуекелінің ұлғаюына елеулі әсер етуі мүмкін болса, дереу, туындаған сәттен бастап **24 (жиырма төрт) сағаттан** кешіктірмей сақтандырушыға жазбаша хабарлауға міндетті.

5.2. Елеулі өзгерістер деп келесілер танылады:

- 1) сақтандырылған КҚ-ны шартта көрсетілмеген өзге тұлғаға жалға/лизингке/пайдалануға/иеленуге/билік етуге беру;
  - 2) КҚ ауыстыру;
  - 3) шанақты немесе қозғалтқышты ауыстыру, қосымша жабдықты орнату;
  - 4) КҚ есептен шығару, қайта тіркеу;
  - 5) КҚ мемлекеттік тіркеу туралы куәлігін, КҚ кілттерін жоғалту;
  - 6) КҚ пайдалану мақсаттары мен шарттарының өзгеруі;
  - 7) Қос сақтандырудың болуы;
  - 8) сақтандыру шартын жасасу кезінде Сақтандырушыға берілген ақпараттың өзгеруі.
- 5.3. Сақтандыру тәуекелін ұлғайтуға әкеп соғатын мән-жайлар туралы хабардар етілген Сақтандырушы сақтандыру тәуекелінің ұлғаюына мөлшерлес қосымша сақтандыру сыйақысын төлеуді талап етуге құқылы.
- 5.4. Егер Сақтанушы сақтандыру сыйақысын қосымша төлеуге қарсылық білдірсе, Сақтандырушы Қазақстан Республикасының заңдарына сәйкес сақтандыру шартын бұзуды талап етуге құқылы. Бұл ретте Сақтандырушы осы Шарттардың 10-бөліміне сәйкес есептелетін сақтандыру сыйақысының бір бөлігіне құқылы.

5.5. Сақтанушы осы бөлімнің 5.1 және 5.2-тармақтарында көзделген міндеттерді орындамаған жағдайда, Сақтандырушы сақтандыру шартын бұзуды және оның бұзылуынан келтірілген шығындарды өтеуді талап етуге және/немесе сақтандыру жағдайы басталған кезде сақтандыру төлемінен бас тартуға, ал егер төлем жүргізілген болса, оны толық көлемде қайтаруды талап етуге құқылы.

5.6. Егер сақтандыру тәуекелінің ұлғаюына әкеп соғатын жағдайлар жойылса, Сақтандырушының сақтандыру шартын бұзуды талап етуге құқығы жоқ.

6 БӨЛІМ. САҚТАНДЫРУ ЖАҒДАЙЫ БАСТАЛҒАН КЕЗДЕГІ САҚТАНУШЫНЫҢ ІС-ӘРЕКЕТІ

6.1. Сақтандыру жағдайының белгілері бар және (немесе) салдары сақтандыру жағдайының басталуына әкеп соғуы мүмкін оқиға басталған кезде Сақтанушы (Сақтандырылушы) міндеттері:

1) қысқа мерзімде, бірақ кез келген жағдайда ол сақтандыру жағдайының басталғаны туралы білген немесе білуге тиіс болған сәттен бастап екі сағаттан кешіктірмей сақтандырушыға болған оқиға туралы хабарлауға, оның уәкілетті өкілінің ЖКО орнына келуін күтуге не одан әрі нұсқауларын алуға және үш жұмыс күнінен кешіктірмей ұсынылған ақпаратты жазбаша растау;

2) әкімшілік полицияға оқиға туралы хабарлауға және уәкілетті мемлекеттік органдардың оқиғаны құжаттамалық ресімдеуін қамтамасыз ету:

а) оқиғаның күні, уақыты, орны және жағдайы;

б) КҚ жою немесе зақымдану себептері, сондай-ақ, егер анықтау үшін қажет болса сақтандыру төлемінің мөлшері-залал мөлшері;

Егер Сақтанушы Сақтандырылған болып табылмаса, мұндай міндет Сақтандырылушыға (Пайда алушыға) жүктеледі;

3) қалыптасқан жағдайда залалды болдырмау немесе азайту жөнінде орынды және қол жетімді шаралар қабылдау. Егер мұндай шаралар Сақтанушыға хабарланса, оларды қабылдай отырып, Сақтанушы Сақтандырушының нұсқауларын ұстануға тиіс;

4) оқиға болған жерді және КҚ зардап шеккендерді (егер бұл қауіпсіздік мүдделеріне немесе залалды азайтуға қайшы келмесе) Сақтандырушымен сақтандыру жағдайынан кейін болған түрде тексергенге дейін олардың сақталуын қамтамасыз ету шараларын қолдану. ЖКО кезінде көлік құралының орналасуын міндетті түрде белгілеумен, КҚ жылжыту жол қозғалысы қауіпсіздігін қамтамасыз ету саласындағы уәкілетті орган қызметкерлерінің нұсқауы бойынша жүзеге асырылған жағдайларды қоспағанда;

5) Сақтандырушының уәкілетті өкіліне зақымдалған КҚ-ын тексеріп қарауға және тексеруге, зиян мөлшерін, сақтандыру жағдайының басталу себептері мен жағдайларын анықтауға жәрдемдесу;

6) жекелеген заттардың (бөліктердің) құнын көрсете отырып, зақымдалған немесе бұзылған сақтандыру заттарының тізімдемесін жасау;

7) Сақтандырушыға сақтандыру төлемін жүзеге асыру үшін қажетті барлық құжаттар мен мәліметтерді ұсынуды қамтамасыз ету;

8) Сақтандырушыға келтірілген залалдың себептері, сипаты мен мөлшері туралы, оның ішінде құзыретті мемлекеттік органдарда алынған құжаттарды қарауға мүмкіндік беретін қол жетімді барлық ақпарат пен құжаттаманы беру;

9) Сақтанушыға белгілі сақтандыру жағдайының туындау мән-жайларын көрсете отырып, Сақтандырушыға сақтандыру жағдайы туралы белгіленген нысандағы жазбаша өтініш беру;

10) залалдар үшін жауапты тұлғаға талап ету құқығын қамтамасыз ету.

6.2. Сақтандырушыға сақтандыру оқиғасының (жағдайының) басталғаны туралы хабарламау оған сақтандыру төлемінен бас тарту құқығын береді.

6.3. Пайда алушының Сақтанушының немесе Сақтандырылушының жасағанына немесе жасалмағанына қарамастан, барлық мән-жайлар бойынша сақтандыру жағдайының басталғаны туралы Сақтандырушыға хабарлауға құқығы бар.

6.4. Егер Сақтанушы Сақтандырылған болып табылмаса, Сақтандырушыға сақтандыру жағдайының басталғаны туралы хабарлау және ықтимал шығындарды болдырмау немесе азайту үшін қалыптасқан жағдайларда мүмкін болатын және орынды шаралар қабылдау міндеті Сақтандырылушыға жүктеледі.

6.5. Егер сақтанушы осы Бөлімде көрсетілген міндеттерді орындамаса, Сақтандырушы оған залалды өтеуден бас тартуға құқылы.

7 БӨЛІМ. САҚТАНДЫРУ ЖАҒДАЙЫНЫҢ БАСТАЛҒАНЫН РАСТАЙТЫН ҚҰЖАТТАРДЫҢ ТІЗБЕСІ ЖӘНЕ ЗАЛАЛ МӨЛШЕРІ

7.1. Сақтандыру төлемін жүзеге асыру туралы мәселені қарау үшін Сақтанушы (Сақтандырылушы, Пайда алушы) Сақтандырушыға келесі құжаттарды қоса бере отырып, сақтандыру төлеміне өтініш беруге тиіс:

1) Сақтандыру жағдайының басталғаны туралы өтініш;

2) Сақтанушының, Сақтандырылушының, Пайда алушының жеке басын куәландыратын құжаттың көшірмесі;

3) Сақтандыру полисінің көшірмесі (не оның телнұсқасы);

4) құзыретті орган (әкімшілік полиция, әкімшілік/қылмыстық сот қаулысы) құжатының мөрмен расталған көшірмесі;

5) автомобиль көлігін қалпына келтіру жөндеу құнын есептеу (калькуляция);

6) КҚ мемлекеттік тіркеу туралы куәліктің көшірмесі;

7) ЖКО кезінде КҚ-ын жүргізген адамның жүргізуші куәлігінің көшірмесі;

8) тәуелсіз сараптама (бағалау) ұйымына жүгінген жағдайда – келтірілген зиянның мөлшерін бағалау жөніндегі тәуелсіз сараптама (бағалау) ұйымдарының есебі;

9) сақтандыру жағдайын реттеу жөніндегі істерді жүргізу және сақтандыру төлемін алу құқығына сенімхат (қажет болған жағдайда).

7.2. Орын алған сақтандыру жағдайы туралы неғұрлым толық ақпарат алу мақсатында Сақтандырушы құзыретті органдардан (ішкі істер, өрт қадағалау органдарынан, апаттық-техникалық қызметтерден, газ желісінің апаттық қызметтерінен), сақтандыру оқиғасының (жағдайдың) басталу жағдайлары туралы ақпараты бар кәсіпорындардан, мекемелер мен ұйымдардан мәліметтер сұратуға, сондай-ақ оның туындау себептері мен мән-жайларын дербес анықтауға құқылы.

7.3. Сақтандырушы Сақтанушыдан (Сақтандырылушыдан, Пайда алушыдан) осы Бөлімде санамаланған құжаттардан басқа, өзге де құжаттарды, егер нақты мән-жайларды ескере отырып, Сақтандырушыда сұратылған құжаттардың болмауы ол үшін сақтандыру жағдайының фактісі мен себептерін анықтау және залал мөлшерін айқындау мүмкін болмаса (немесе өте қиын болса) талап етуге құқылы.

8 БӨЛІМ. САҚТАНДЫРУ ТӨЛЕМДЕРІН ЖҮЗЕГЕ АСЫРУ ТӘРТІБІ МЕН ШАРТТАРЫ

8.1. Сақтандыру төлемі Сақтанушының (Сақтандырылушының, Пайда алушының) сақтандыру төлеміне жазбаша өтініші, сақтандыру жағдайы туралы Актісі және осы Талаптардың 7-бөлімінде көзделген құжаттар негізінде Қазақстан Республикасының ұлттық валютасында теңгемен жүзеге асырылады.

8.2. Сақтандыру төлемі бір – бірімен екі және одан да көп КҚ ЖКО қатысушылары соқтығысқан кезде ғана жүзеге асырылады.

8.3. Сақтандыру төлемінің сақтандыру жағдайы басталған кезде Сақтанушыға келтірілген нақты залал мөлшерінен аспауы тиіс.

8.4. Сақтандыру жағдайы басталған кезде сақтандыру жағдайы салдарынан КҚ зақымдануы салдарынан болатын сақтандыру төлемі сақтандыру жағдайы басталған күні франшиза шартында белгіленген және сақтандыру жағдайы басталған күнге шығын сомасынан КҚ амортизациясын (тозуын) шегерумен сақтандыру жағдайы басталған күнгі КҚ жөндеу-қалпына келтіру жұмыстарының құны ретінде анықталады. Бұл ретте келтірілген залалдың мөлшерін есептеу ҚР ҰБ Басқармасының 28.10.2016 жылғы № 264 қаулысымен бекітілген көлік құралына келтірілген зиянның мөлшерін айқындау жөніндегі Қағидалардың 14-тармағы және 6-тармағына сәйкес, оларға 7-қосымшаның № 1,3,4,5,6 кестелерінде көрсетілген амортизацияны (тозуды) есептеу барысында көрсетілген Қағидаларда белгіленген коэффициенттерді қолдана отырып жүргізіледі.

8.5. КҚ бүлінген қалпына келтіру құны сақтандыру жағдайы басталған күнгі қолданыстағы нарықтық бағаларға сүйене отырып есептеледі.

8.6. Келтірілген залалдың мөлшерін есептеу кезінде қаралып отырған сақтандыру жағдайы басталғанға дейін орын алған зақымданулар назарға алынбайды.

8.7. КҚ толық жойылған немесе жоғалған болса сақтандыру төлемі франшиза мөлшерінің және пайдалануға жарамды қалдығының құнының шегерілуімен анықталады.

8.8. Сақтандыру оқиғасының орын алуы салдарынан КҚ мынадай жағдайда толық жойылған деп танылады:

а) КҚ толық бұзылған және қалпына келтірілуге жатпайды – толық іс жүзіндегі жойылуы;

б) КҚ қалпына келтіру жұмыстарының құны (оны жөндеу жұмыстары атқарылатын жерге жеткізу ақысын қоса алғанда) осы Шартта көрсетілген нақты бағасының 70% асатын болса - толық конструктивтік бұзылуы.

8.9. Сақтандырушы бүлінген автокөлік құралын қалпына келтіру жөндеу құнының сараптамасын және есебін (калькуляциясын) дербес жүргізеді. Сақтанушы Сақтандырушы жүргізген есептің нәтижелерімен келіспеген жағдайда, Сақтанушы бүлінген автокөлік құралын қалпына келтіру-жөндеу құнын есептеуді (калькуляцияны) жүргізу үшін тәуелсіз сараптама (бағалау) ұйымына жүгінуге құқылы.

8.10. Сақтанушының (Сақтандырылушы) залалдарды болдырмау немесе азайту мақсатында шеккен шығыстарын, егер мұндай шығыстар қажет болса немесе Сақтандырушының нұсқауларын орындау үшін жүргізілсе, тіпті тиісті шаралар сәтсіз болса да, Сақтандырушы өтеуге тиіс. Сақтанушының осындай шығыстары нақты мөлшерде өтеледі, алайда сақтандыру төлемінің және шығыстар өтемақысының жалпы сомасы сақтандыру шартында көзделген сақтандыру сомасынан аспайтын мөлшерде өтеледі. Егер шығыстар Сақтандырушының нұсқауларын орындау нәтижесінде туындаған болса, олар сақтандыру сомасына қатыссыз толық мөлшерде өтеледі.

8.11. Сақтандыру төлемін жүзеге асыру туралы немесе одан бас тарту туралы шешімді Сақтандырушы осы Талаптардың 7-бөлімінде белгіленген барлық құжаттарды алған күннен бастап он бес жұмыс күні ішінде қабылдайды.

8.12. Сақтандыру төлемін Сақтандырушы сақтандыру төлемін жүзеге асыру туралы шешім қабылданғаннан кейін он бес жұмыс күні ішінде жүзеге асырады.

8.13. Сақтандыру төлемін алушы Пайда алушы болып табылады. Сақтандыру төлемі Пайда алушының банктік шотына аудару арқылы жүзеге асырылады. Сақтандырушының банк шотынан ақшаны есептен шығарылған күн сақтандыру төлемін жүзеге асыру күні болып есептеледі.

8.14. Пайда алушы Сақтандырушыдан хабарлама алған күннен бастап жеті жұмыс күні ішінде, егер Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасында белгіленген талап қою мерзімі ішінде заң бойынша сақтандыру төлемін жүзеге асырудан бас тарту үшін негіз болып табылған мән-жай табылса, Сақтандырушыға жүргізілген сақтандыру төлемінің барлық сомасын қайтаруға міндетті.

8.15. Сақтандыру төлемін жүзеге асырудан бас тарту үшін негіздер болған кезде Сақтандырушы үш жұмыс күні ішінде өтініш берушіге бас тарту себептерін дәлелді негіздей отырып, жазбаша нысанда тиісті шешімді жібереді.

8.16. Сақтандырушының сақтандыру төлемін жүзеге асырудан бас тартуына мыналар негіз бола алады:

1) осы Талаптарда белгіленген тәртіппен және мерзімде сақтандыру оқиғасының (жағдайының) басталғаны туралы хабарламау;

2) Сақтанушының (Сақтандырылушының) Сақтандырушыға сақтандыру шартын жасасу кезінде көрінеу жалған мәліметтер беруі;

3) Сақтанушы сақтандыру жағдайынан болған залалдарды азайту мақсатында қасақана түрде әрекет жасамаған

болса;

4) Сақтанушының Сақтандырушыға сақтандыру жағдайының басталу мән-жайларын тергеуге кедергі келтіруі;

5) Қазақстан Республикасының заңнамалық актілерінде көзделген басқа да жағдайлар.

8.17. Сақтанушының осы Талаптарды, сақтандыру Ережелерін, сондай-ақ Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасының талаптарын сақтамауы сақтандыру төлемін жүзеге асырудан бас тартуға әкеп соғады.

8.18. Сақтандырушының Сақтанушы алдындағы сақтандыру жауапкершілігінен босатылуы Сақтандырушыны сақтандыру төлемін Пайда алушыға беруді жүзеге асыру жауапкершілігінен қатар босатады.

8.19. Сақтандырушының сақтандыру төлемін жүргізуден бас тартуына Сақтанушы сот арқылы шағым жасай алады.

9 БӨЛІМ. СУБРОГАЦИЯ

9.1. Сақтандыру төлемін жүзеге асырған Сақтандырушыға Сақтанушының сақтандыру нәтижесінде Сақтандырушы өтеген залалдар үшін жауапты адамға кері талап ету құқығы ол төлеген сома шегінде ауысады.

9.2. Сақтанушы сақтандыру төлемін алған кезде Сақтандырушыға өзінде бар барлық құжаттар мен дәлелдемелерді беруге және оған өзіне ауысқан Сақтандырушының талап ету құқығын жүзеге асыруы үшін қажетті барлық мәліметтерді хабарлауға міндетті.

9.3. Егер Сақтанушы Сақтандырушы өтеген залалдар үшін жауапты адамға талап қою құқығынан бас тартса немесе бұл құқықты Сақтанушының кінәсінен жүзеге асыру мүмкін болмаса, Сақтандырушы сақтандыру төлемін толық немесе тиісті бөлігінде жүзеге асырудан босатылады және артық төленген соманы қайтаруды талап етуге құқылы.

10 БӨЛІМ. САҚТАНДЫРУ ШАРТЫНЫҢ ҚОЛДАНЫЛУЫН ТОҚТАТУ ШАРТТАРЫ

10.1. Сақтандыру шарты келесі жағдайларда тоқтатылды деп есептеледі:

1) оның қолданылу мерзімі өткен;

2) қолданылу мерзімінен бұрын тоқтатылған;

3) бірінші басталған сақтандыру жағдайы бойынша сақтандыру төлемін жүзеге асырған;

4) осы Шарттарда көзделген өзге де жағдайларда тоқтатылады.

10.2. Сақтандыру шарты мерзімінен бұрын тоқтатылуы мүмкін:

1) тараптардың келісімі бойынша;

2) тараптардың бірінің бастамасы бойынша.

10.3. Міндеттемелерді тоқтатудың жалпы негіздерінен басқа, сақтандыру шарты мынадай жағдайларда мерзімінен бұрын тоқтатылады:

1) сақтандыру объектісі болуын тоқтатқан кезде;

2) Сақтанушы болып табылмайтын Сақтандырылған адам қайтыс болған жағдайда ауыстырылмаған болса;

3) егер Сақтандырушы Сақтанушыны ауыстыруға қарсылық білдірсе, ал шартта немесе Қазақстан Республикасының заңнамалық актілерінде өзгеше белгіленбесе, Сақтанушы мүліктік сақтандыру объектісін иеліктен шығарған;

4) сақтандыру жағдайының басталу мүмкіндігі жойылған және сақтандыру тәуекелінің болуы сақтандыру жағдайынан өзгеше мән-жайлар бойынша тоқтатылған кезде;

5) «Сақтандыру қызметі туралы» Қазақстан Республикасының Заңында көзделген жағдайларды қоспағанда, соттың сақтандырушыны мәжбүрлеп тарату туралы шешімі заңды күшіне енген;

6) Қазақстан Республикасының заңнамалық актілерінде көзделген тәртіппен сақтандырушы ресімдеген сақтандыру полисіне енгізілген талаптар мен мәліметтер өзгерген;

7) «Сақтандыру қызметі туралы» Қазақстан Республикасының Заңында көзделген жағдайларда.

10.4. Көрсетілген жағдайларда сақтандыру шарты оны тоқтатуға негіз ретінде көзделген мән-жайлар туындаған сәттен бастап тоқтатылған болып есептеледі, бұл туралы мүдделі тарап басқа тарапты дереу хабардар етуге тиіс.

10.5. 10.2.-тармақтың 1) тармақшасында және 10.3.-тармағында көзделген себептер бойынша сақтандыру Шарты мерзімінен бұрын тоқтатылған кезде Сақтандырушы сақтандыру шарты бойынша сақтандыру сыйақысының 25% - ын әкімшілік шығындарға, сондай-ақ сақтандыру сыйақысының сақтандыру шартының қолданылу мерзіміне барабар бір бөлігіне ұстап қалуға құқылы.

10.6. Егер бұзуға жататын сақтандыру шарты бойынша сақтандыру төлемдері жүзеге асырылса, сақтандыру сыйақысы (немесе оның бір бөлігі) қайтарылуға жатпайды.

10.7. Сақтанушы сақтандыру шартынан кез келген уақытта бас тартуға құқылы.

10.8. Сақтанушы сақтандыру Шартынан бас тартқан жағдайда, егер бұл 10.3.-тармақшада көрсетілген мән-жайлармен байланысты болмаса, сақтандыру сыйақысы не сақтандыру жарналары қайтаруға жатпайды.

10.9. Шартты мерзімінен бұрын тоқтату Сақтандырушының кінәсінен, оның шарттарды орындамауынан туындаған жағдайларда, соңғысы Сақтанушыға ол төлеген сақтандыру сыйақысын не сақтандыру жарналарын толық қайтаруға міндетті.

10.10. Сақтандырушы қайтаруға жататын сақтандыру сыйақысының бір бөлігі сақтандыру шарты мерзімінен бұрын тоқтатылған күннен бастап бес банктік күн ішінде біржолғы төлеммен төленеді.

11 БӨЛІМ. ЖАЛПЫ ШАРТТАР

11.1. Осы Шарттарға сәйкес сақтандыру шарты Сақтанушы мен Сақтандырушы арасында ақпарат алмасу, Сақтанушыны Шарттарға қосу және Сақтандырушының Сақтанушыға Сақтандыру полисін электрондық нысанда ресімдеуі жолымен жасалады.

11.2. Сақтандырушы ұсынған Шарттарда сақтандыру шартын жасасуға Сақтанушының Келісімі сақтандыру сыйақысының жалпы сомасын төлеу болып есептеледі. Бұл ұсыныс Сақтанушының сақтандыру шартын жасасуға өтінім берген күні ішінде жарамды. Шарт сақтандыру сыйақысы төленген күннен кейінгі күннен бастап күшіне енеді.

Сақтандыру сыйақысын төлеу күні болып Сақтандырушының есеп айырысу шотына қолма-қол ақшасыз қолданылатын нысандар шеңберінде ақша қаражатының түскен күні есептеледі.

11.3. Сақтандыру шарты он екі ай мерзімге жасалады.

11.4. Сақтандыруды қорғаудың қолданылу мерзімі сақтандыру шарты жасалған күннен басталады және бірінші сақтандыру жағдайына дейін қолданылады.

11.5. Сақтандыру полисі бойынша сақтандыру сыйақысын төлеумен Сақтанушы сақтандыру шарты жасалғанға дейін «Сентрас Иншуранс «СК» АҚ автомобиль көлігін ерікті сақтандыру Шарттарымен және Ережелерімен танысқанын және алғанын растайды, сондай-ақ Сақтандырушы бір жақты тәртіппен әзірлеген Шарттармен өзінің келісімін растайды және оларға қосылады.

11.6. Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасында көзделген жағдайларды қоспағанда, тараптар сақтандыру шартын жасасу нәтижесінде алынған құпия ақпаратты екінші тараптың жазбаша келісімінсіз жария етуге құқығы жоқ.

